

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

<p>Előfizetési ár: Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve: Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K Egyes szám ára 16 fillér.</p>	<p>Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap. Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedés.</p>	<p>A hirdetések díját jutányosan számítjuk. Nyílt tér: soronként 20 fill. Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő. Kéziratokat nem adunk vissza.</p>
---	--	---

Csata után.

(R.) A napokban lezajlott képviselő választások mérlegébe kirívó ellentétként illeszkedik be a fogarasi választás eredménye. Mig az ország nemzetiségi vidékein mint gy 20 biztos kerületet vezetett a nemz. párt, addig Fogaras megyébe sikerült egy új kerületet elhódítania. Mig az ország választási mérlegében mintegy 20 nemzetiségi kerület iródott a magyarság javára, addig a fogarasi választás mint új tehertétel jelentkezik ebben a mérlegben.

A választás utáni napon, a midőn az országos eredmény még ismeretlen volt, egy helyi nemzetiségi politikus, a fogarasi eredményt e pár szóval jellemezte: „ennek így kellett lennie, mert ez az uralkodó áramlat.” Alig telt el egy pár óra, jött az ország minden részéből a hír, hogy a nemzetiségi párt több régi kerületben csatát veszett. Ime az az áramlat, mely minálunk győzött, az ország egyéb részeiben csődöt mondott.

A választásnak ez az eredménye azt bizonyítja, hogy a nemzetiségi vidékeket még nem hatotta át a nemzetiségi politika áramlata. A népben dereng ugyan valami a nemzetiségi politikából, homályos konturokban itt ott megnyilatkozik ugyan a nemzetiségi öntudat, ez azonban még nem áramlat.

A politika szótárában az *áramlat* szó olyan erőforrást jelent, mely mint minden forrás alulról, tehát a néptömegben keletkezik és onnét tör utat magának a felszínre. Az áramlat mindig *keletkezik*, azt *csinálni* nem lehet. Az az áramlat, mely *keletkezik*, mindig *érvényesül*, viszont az az áramlat, melyet *csinálnak*, legtöbbször felmondja a szolgálatot, akár egy repülőgép. Így történt ez a mostani választások alkalmával is. Két cikluson át emelkedő irányzata volt a nemzetiségi pártnak. Azt hittük, hogy a nemzetiségi tömegben olyan áramlat keletkezett, mely a forrásnak öserejével fog magának utat törni a politikai felszínre. Azt hittük, hogy ez a folyton erősödő forrás a magyar politika térképén olyan folyó lesz, a mely a par-

lamentari pártok nomenklaturájában „nemzetiségi-párt” elnevezés alatt fog állandósulni s a mely ha komoly bajokkal nem, de itt ott mégis áradással, elöntéssel fogja fenyegetni a nemzetállam épülőfélben levő falait. Ime az ideai választások alatt ez a fenyegető forrás homokba fult, majdnem eltűnt.

Kiderült, hogy a nemzetiségi politikusok által oly sokszor emlegetett áramlat az ideai választási küzdelemben nem tudta kiállani az erőpróbat. Kiderült, hogy a tömeget még nem hatotta át a nemzetiségi áramlat, hogy a tömegből még hiányzik a nemzetiségi öntudat. Kiderült, hogy az az áramlat, mely eddig hajtó ereje volt a nemzetiségi pártnak, nem is áramlat, mert az nem *keletkezett*, hanem azt csak *csinálták*.

Ez magyarázza meg azt az ellentétet, hogy a legtöbb kerületben elbukott a nemzetiségi párt, minálunk pedig hódított. Egy áramlat jellegével bíró politikai irány sohasem pródukálhat ilyen ellentétes eredményeket. Az áramlat dinamikai törvénye ugy hozza magával, hogy az abban működő erők mindig és mindenütt *egy irányban* haladnak és ezért mindig egységes eredményt is hoznak létre. Ahol azonban az áramlatot *csinálják*, hol az áramlat törvényei nem automatikusan működnek, ott megszűnik az erőknek egységes irányban való működése, ott az eredmény anynyiféle, amennyiféle az eszköz és mód, a melylyel ezt az áramlatot *mesterségesen* csinálják. A hol ezt az áramlatot jól szervezik, jól csinálják, ott van eredmény... Fogarason volt eredmény. Minálunk tehát jól csinálták ezt az áramlatot.

Ebbe az eredménybe azonban bele nyugodni nem lehet, de *nem is szabad*. Ha lesz jövője a nemzetiségi pártnak, ha az az áramlat, melyet eddig mesterségesen élesztettek a népben, öntudatra fog kapni, automatikusan fog működni, ha ez az áramlat oly erős lesz, hogy ennek megnyilvánulását kivédeni nem lehet, akkor belé fogunk törődni a fogarasi választáshoz hasonló

eredményekbe. Az erők hatásai törvényen alapulnak, a törvényszerű hatásokat pedig respektálni kell.

Mindaddig azonban, mig ezen áramlatok erejét a *demagogia kereke hajtja*, a hol ezt az áramlatot nemcsak a közelben, de a távol jövőben is megvalósíthatatlanok tetsző jelszavakkal idézik elő, hol a nép tudatlanságát olyan jelszavakkal szánják fel, melyek nem politikai öntudatot, hanem pusztán politikai ábrándokat és fajgyűlöletet termelnek, hol a nép a magaszavazatát nem a politikai öntudat csatornáján, hanem az izgatás, terrorizmus és fajgyűlölet kényszerzubbonyában szállítja az urna elé, az ily áramlattal szemben jogos a harc. Ez a harc nem a despotizmus, hanem a jogos önvédelem harca.

Szabály az, hogy mások politikai meggyőzését tisztelnünk kell. Ennek a tiszteletnek határát az eszközök szabják meg, mert a politikában is vannak lovagiasági szabályok, melyeket minden körülmény között respektálni kell. S a ki ezen szabályokat mellőzi, az lesülyesztí a harc lovagias színvonalát egy olyan térre, melyben a vezető szerepet a gyűlölet és szenvedély veszi át. (Ez a harcmodor eredményezte a marginéni véres eseményeket is.)

Köztudomásu, hogy a választást előkészítő mozgalomban a fogarasi kerületben féktelen izgatás folyt. Állítólag sok helyen a papok megeskették a népet. A szavazatnélküliek agyonütéssel fenyegették azt, a ki Dr. Wernerre meri szavazatát adni. Azzal ámitották a népet, hogy Románia katonasággal fog betörni Erdélybe, ha a nemzetiségi jelöltek megtuknak. Elhitették a néppel, hogy visszaállítják a régi jobbagy-rendszert, melyben a magyar lesz az ur, ellenben minden közterhet a románság fog viselni. Elhitették a néppel, hogy a magyarok el akarják kobozni az egyházvagyont, el akarják kobozni az iskola és liturgia nyelvét. És a nép hitelt adott a fenyegető híreknek. Lángba borult az egész kerület. Ebben a láng-

ban kovácsolták ki a fogarasi mandátumot.

A terrorizmus polipkarjai nemcsak a vidéket, de Fogaras városát is behálozták. Bojkottal fenyegették a kereskedőket és iparosokat. Éket vertek a társadalomba. A politikai harcot személyes tere vették át és ma ott tartunk, hogy a politikai ellentétek válaszfala mellett *fenyegetően emelkedni kezd a személyes ellentét és a fajgyűlölet válaszfala.*

Fogaras megyében a többség a románoké. Ez azonban nem jelenti azt, hogy Fogaras megye status in statu, állam legyen az államban. Nem jelenti azt, hogy Fogaras megyéből egy miniatűr Romániát lehessen csinálni. *Nem jelenti azt, hogy itt a kisebbségben levő magyarság ne nyilváníthassa szabadon a magyar állameszméhez való ragaszkodását.*

A lefolyt választási küzdelemben új, kiélezett erőviszonylatok keletkeztek. A románság számszerű többsége farkasszemtel néz a kisebbségben levő magyarsággal és szászsággal. Ha ez a két ellentétes erő nem fog valamelyes módon békés kiegyenlítést nyerni, ha a románság többségi öntudata olyan harcot fog bevezetni, mely veszélyeztetni fogja a magyar állameszméhez ragaszkodó kisebbséget, ha a románságnak törvényhatóságilag szervezett ereje támadólag fog fellépni a magyar állameszmével szemben, a megtámadott államhatalom Fogaras-vármegye feldarabolásával, vagyis a románság törvényhatóságilag szervezett erejének szétforgácsolásával megfogja találni azt a módot, hogy magát és a hozzá ragaszkodó magyarságot és szá-

szokat, a többség önkényével szemben megvédje.

A többségi öntudatnak eltévelyedése az a bojkottmozgalom is, melyet a románság Fogaras városa ellen szervezni akar. A többség ereje sok mindenre képes ugyan, azonban a nemzetgazdaságtani törvényszerűségeket mégsem fogja tudni sarkaitól kiemelni. Igaz, hogy Fogaras gazdasági egzisztenciája a vidéki románságon alapszik, az is igaz azonban, hogy ez a vidéki románság gazdaságilag Fogarashoz van kötve.

A kereslet és kínálat ugyanis kölcsönhatásban levő tényezők. A kereslet mindig oda törekszik, a hol hely, idő és ár tekintetében megfelelő kínálat mutatkozik. Másszóval a vevő mindig abba a termelő központba törekszik, a mely legközelebb van hozzá, hova a legrövidebb idő alatt jut el és a hol legolcsóbb ár mellett vásárolhat. Gazdasági törvényszerűség tehát az, hogy a vidéki románságnak Fogarasra kell jönnie bevásárolni és nem kell tartanunk attól, hogy a Fogaras körüli falvak Brassó, vagy Nagyszebenből fogják szükségleteiket beszerezni.

Másrésztől nem szabad a román többségnek megfélemlenie arról, hogy Fogaras piaca, a mint minden piac, nemcsak eladásra, hanem vételre is be van rendezve. A termelő vidéki románság itt értékesíti áruit, a fogarasi piacon. Fogaras piaca tehát éppen olyan kevésbé nélkülözheti a vidéki románságot, *a milyen kevésbé nélkülözheti a vidéki románság a fogarasi piacot.*

Végül nem szabad megfélemlenie

a román többségnek arról, hogy bojkott mozgalmat, tehát gazdasági harcot társadalmi uton szervezni nem lehet. Eklatáns példa erre a tulipán mozgalom, mely a legnagyobb szervezethez ellenére sem tudta a magyar piacról az osztrák árut kiszorítani.

A nemzetiségi párt programjának egyik legfontosabb és legszebb pontja a nép gazdasági jólétének fejlesztése. Vajjon lehet-e őszintének tartanunk ezt a programot, mikor a kerületünkben lefolyt választási küzdelem éppen azt igazolta, hogy a Fogarasmegyei nemzetiségi párt a nép gazdasági érdekeinek mellőzésével pusztán *közjogi eredményre*, pusztán arra törekedett, hogy jelöltjeit erőszak árán diadalra forszírozza?

Lehet-e őszintének tartanunk ennek a pártnak gazdasági programját, mikor a nép nyugodt, békés lelkivilágába elhintik a legádázabb fajgyűlölet magvait, mikor a népet bojkott mozgalomra ingerlik, mikor a vármegye békéjének eleven organizmusán — pusztán közjogi eredményekért, — a legizőbb nemzetiségi izgatás fegyvereivel vágta gyógyíthatlan sebeket?

Bár politikai ellentétek különítik el a vármegye lakóit egymástól, nem szabad felejteni, hogy ennek a lakósságnak mégis gazdasági egymásra utaltságban kell együttélnie. A politikai ellentétek mellett, a lakósságnak közös érdekei is vannak. Közös érdek a gazdasági fejlődés. Ennek a fejlődésnek pedig feltétele a békés együttélés és a magyar állameszme respektálása. Egy vármegye fej-

T Á R C A

Tavaszi mulatság.

Irta: *Halmy Gyula.*

Minő alkalmasabb elnevezést adhatnánk az állami főgimnázium június hó 7-én lezajlott mulatságnak, mint a fenti címet, amely nemcsak a mulatság fesztelenségét, kedélyességét, nemcsak az idő áprilisi változatosságát jelzi, hanem az emberiség virágos tavaszát, az állami főgimnáziumi ifjúságának korát is kifejezi.

Igen, tavaszi táncmulatság volt ez a szó szoros értelmében, mert a zöld természet ölében, az emberiség tavaszkorát élő nemzedék örült az életnek, a szép természetnek, mulatott jókedvvel, vidáman, gondtalanul.

Június 6-án este száz meg száz ártatlan fohász szállt az ég urához, jó időt könyörögvén. Sajnos, nem teljes eredménnyel, mert 7-én reggel komoran, felhősen terült el felettünk az égbolt, köröskörül az ég alján fenyegetően tornyosultak a komor fellegek. A tanuló ifjúság azonban elszántan csoportosult a zászlók körül, szilárdan szembe nézve a sötét felhőknek. Lelkesen hangoztatták, hogy jó idő lesz, nincs ok a mulatság elhalasztására. Így azután fél kilenc órakor szép, nemzeti színű zászlók alatt, vidám zeneszó hangjai-

nál, megindult a háromszáz főnyi hatalmas menet, osztályonként kettős rendben, tanárai vezetésével a városon keresztül a városliget felé, amelynek vendégszerető, fehér asztalai már készen várták a csapatot.

A kedves látóval az utcákon várta és nézte végig a közönség, gyönyörködve az ifjak imponálás felvonulásán, örülve a fiúk örömeinek. A városliget feldiszitett helyiségei fogadták magukba odakint az érkezőket. A fiúk elénekelték a himnuszot, elfoglalták az asztalokat, a tiszorai ideje alatt két-két pár virslit és egy karaj kenyeret osztottak ki közöttük, hogy könnyebben várhassák be az ebédet. Délig azután elszéledtek, fazekakat törtek, köteleket húztak, vagy hallgatták a zenét, vagy más játékkal szórakoztak.

Az ebéd megint egyik érdekes látóval szolgált. Osztályonként és asztalonként kapták a jó huslevest, húst és tésztát. Volt öröm és éljenzés, ha egy-egy professzor, vagy egy-egy új szállítmány étel jelent meg a látóhatáron.

Az ifjúság ebéde után a tanári kar és a vendégek ebédeltek. Ebéd után pedig ismét elszéledt a társaság, hogy kémlelje a borus égboltot, lesse, várja a fehérruhás lányokat, hogy kezdődhessék a tánc.

Három és négy óra közt, mikor éppen a közönség gyülekezni kezdett volna, nem kegyelmeztek az égi hatalmak és derekas-

kis záporosó kerekedett. A cigány azonban rázendített; néhány bájos kis fehérruháska is feltűnt a szemhatáron, mire a fiúk elfeledtek az esőről, nem törődtek az idővel, hanem nagy animóval, igazi diákkedvvel megkezdtek a táncot vigan, hangosan.

Az eső is meggondolta és elszégyenlette magát. Látva, hogy senki sem törődik vele, nagy duzzogva odébb állt, mire a városból most már tömegesen érkeztek a vendégek, a szép asszonyok és a bájos, fiatal leányok. A hangos zene, a vidám kurjantások, a táncdobogások között, kellemes zivajj szűrődött le az egymásnak örvendező ismerősök élénk beszélgetése. Az egyik sarokban egy fiatal pár suttog, a férfi követel — valamit, a leányka pirulva ellenkezik. Örök hűségéről, vagy valami édes süteményről (puszerli) van-e szó, nem tudjuk kivenni a zajban. Amott az asszonyok kedveltje, a magasrangu vendég katona, hölgyektől körülvéve, vidáman udvarol, hatalmas bókot osztogatva jobbra-balra. A szép asszonyok nevetve védekeznek, fenyegetik a gavallért, de azért úgy titokban elhiszik ám a legnagyobbszabású bókot is!

De összehívóra szól a dob. A vacsorát osztják. A gyereksereg újból asztalhoz ül, gulyást kap és — mert most szabad — rekedt kiabálja a torkát, dalolva étel előtt, sőt evés közben is; vacsora után kitünően

lódése az állam kezében van. Ő honosíthat meg olyan intézményeket, ő adhat nekünk olyan kedvezményeket, amelyek biztosíthatják vármegyénk gazdasági fellendülését.

Fogarasvármegyének, Fogaras városának és a románságnak sok olyan vágya és óhaja van, a melynek teljesítése egyedül az államtól függ. Hogy várhat e megye és hogyan várhat a románság támogatást az államtól, mikor nap-nap után, tulzásba menő nemzetiségi szenvedéllyel döngetik a magyar állameszme kapuit?

Fogarasmegyének egyik kerülete amúgy is a nemzetiségi párt leltárába tartozott. Ezzel a kerülettel megelégedhetett volna a nemzetiségi párt. A felső kerületnek erőszakos meghódításába a magyarság nem fog belenyugodni. A terrorizmus csak egy bizonyos ideig hat az ellenfélre. A hatás ellenhatást szül és e kerületben olyan harc fog kitörni, melynek beláthatatlan következményei lesznek. Ennek a harcnak szomorú preludiuma volt Marzsinen.

Nem fenyegetni akarunk e sorokkal. Ennek a cikknek nem az a célja, hogy harci riadó legyen. A ki figyelmesen olvassa e sorokat, az ki fogja érezni e sorokból a társadalmi, gazdasági és politikai béke moll akkordjait. Hiszen ez a béke mindnyájunk közös érdeke.

Harci riadó e cikk legfeljebb azokkal szemben, a kik terrorizmussal akarják a vélemény szabad nyilvánítását

sikerült tüzijáték, majd ismét tánc a „végkimerülésig“!

Konstatálnunk kell azt, hogy az ifjuság mind jobban-jobbra megéri és szép magaviseletével több-több érdemet szerez. Ez idén is a legkifogástalanabban viselte magát. Buzgólkodott a multság sikerén. A rendezőség élén Krebsz Ernő tanár a siker oroszlanrészre, ő fáradozott páratlan szorgalommal. Mellette László Béla dr. a cigánybáró, pardon: bíró és Fridrich András tanárok segítettek. Bausz Gyula tanár is egyik lelke volt a multságnak. — A helyiség díszítésén a növendékek fáradoztak nagy animóval. Albrich tornatanár a tornajátékok főmestereként jeleskedett. Az intézet különös háláját vivta ki Kovács Jánosné urnő, aki kedves és ügyes leánykáiival a díszítésben nagyban segítettek, koszorukat fontak, továbbá Nagy Lázár VII. oszt. tanuló és Bozdocu Valér VII. oszt. tanuló, aki a szép, sikerült táncrendet festette.

Összegezve a dolgot, oda jutunk, hogy bár a délutáni eső mintegy 80—100 koronányi bevétel veszteséget okozott s épen az idő miatt nem lehetett szó az előző években tapasztalt tulzsufaltságról, mégis méltóan sorakozik ez is az eddigi szép sikerekhez és bizonyára kedvesen emlékeznek a jelen voltak még sokáig vissza rá.

elfojtani. Ezeknek meg kell tanulniok, hogy a véleménynyilvánítás nemcsak a többségnek, hanem a kisebbségnek is joga, hogy a vélemény nyilvánítás szabadalma nemcsak a „Tara-Oltuluit,“ hanem e lapot is megilleti.

A küzdő ellenfeleknek tisztelniök kell egymást. A kölcsönös tisztelet emeli a harc színvonalát. Tartsuk tehát a harcot ezen a színvonalon, mert csak az ilyen harc eredményezheti a békét. *A békére pedig nemcsak nekünk, hanem a nemzetiségi pártnak is szüksége van, mert e pártnak a román nép jólétét célzó gazdasági programja, csak a béke melegágyában nyerhet fogantatást!*

Albisi Pánczél Károly 1824—1910.

Szomoruan bugtak e hó 8-án délebben a fogarasi ref. templom harangjai, sirva adták hírül az egész városnak, hogy az ősz pátriárka, családjának és egyházának erős oszlopa és feje, elfáradt az élet rögös útján és pihenni tért! Meghalt *Pánczél Károly*, a fogarasi ref. egyháznak 52 éven át első lelkésze, mély és betölthetetlen ürességet hagyva maga után nemcsak szép, kedves családjában, hanem a közéletben és egyházában is.

Hatvan év! Emberéletnek is sok és ő papságának hatvanadik évét is megérte. 52 évig dolgozott, küzdött, munkált a fogarasi ref. egyház élén, ötvenkét évig vett részt Fogaras társadalmi és közéleti munkájában. Gyönyörű családi élete, gondos, jó felesége, kedves gyermekei példaként állhatnak a mai nemzedék előtt. Pánczél Károlyról elmondhatjuk, hogy szerette őt az isten, mert boldog családi élettel, hosszú, szép öregséggel és csendes, fájdalomnélküli halállal ajándékozta meg, önfeláldozó, jó felesége és szerető gyermekei karjai között.

1858. év június 26-án választották fogarasi első lelkésszé *Albisi Pánczél Károlyt*, a kitünő szónokot és egy év múlva nőül vette Etédi Jakab Polixénát, akivel 51 éven át a legboldogabb házasságot élte. Őt gyermekkel áldotta meg őket az ur, s ők hiven gondját viselték az ur áldásának, derék fiat, kedves, jó nőket, önfeláldozó családanyákat neveltek. Alig foglalta el papi székét a fiatal lelkész, az elhanyagolt, elhagyott egyház rendbehozásához fogott nagy ambícióval, eréllyel és kitartással. Szánálta a zilált anyagi állapotot, fokozta az egyház csekély jövedelmeit, iskolákat építtetett és diszes paplakot, templomot renováltatott és a jövőre is gondolva, alapokat gyűjtött, az épít-

kezésekre. Az egyházi személyzet évi 400, 600 koronával volt nyomoruságosan díjazva. Ő második lelkészi állást szervezett, a tanítói személyzetet négyre emelte, megfelelő díjazással, szép lakással ellátta, a silány iskolai felszerelést kiegészítette, kézimunka tanítást szervezett.

Nagy érdemei vannak az itteni polgári iskola létesítése körül. Az ő kezdeményezésére és munkássága mellett letesült az, személyesen járt Budapesten az iskola érdekében. Hosszu időn át gondnoksági elnök, sőt helyettes igazgató és a megyebizottsági ülésben egyizben tanügyi előadó is volt. Az iskolaügyben tanusított munkásságáért miniszteri elismerésben részesült.

A piactér kiköveztetése, a mai baromvásártér alkalmas területe mind az ő fáradhatatlanságát dicséri.

A társadalom belátta Pánczél Károly közéleti munkásságát. Az erdélyi egyházkerületben Fogarast képviseli, az 1891-iki zsinatba is őt küldötték Budapestre. Az iparos tanonciskola felügyelő bizottságának elnöke, városi tanácsos, megyebizottsági tag, ovoda bizottsági gondnok volt. Mindenütt kivette a részét a munkából. Nincs egyetlen egy intézményünk, ahol érdemei ne lennének. Az erdélyi magyar közművelődési egyesület fogarasi alelnöke, a kasszinó egyik lelkes megalapítója és sok ideig jegyzője, a gazdasági egyesület választmányi tagja, a volt fogarasi szabadelvűpárt elnöke. 1859-ben Kazinczy, 1860-ban Széchényi, 1861-ben Teleki ünnepséget rendezett fényes sikerrel akkor, amidőn itt egészen oláh világ volt és amikor a magyar szó is bűn volt, amikor kormánybiztos jelenléte nélkül, még egyházi gyűlést sem volt szabad tartani.

Nagy érdemei vannak a régi oláh regime megszüntetésében is. Brán, Puskariu, Tamásiu főispánsága alatt megszerte híressé lettek az itteni elvadult politikai viszonyok. Biztos tudomásunk van róla, hogy *Pánczél Károly* tárta föl az itteni helyzetet Tisza Kálmán előtt és erre következett azután a Boér Kálmán főispánsága, aki puriffcálta a megyét, a magyarságnak érvényt szerzett.

Tiszteletbeli főjegyzője is volt a vármegyének egy időben és ebben a minőségben ő szerkesztette azon feliratot 1879-ben, amelyet a megye törvényhatósági közgyűléséből Ófelségeik ezüst mennyegzője alkalmából, diszes kötésben felküldtek.

Nagy érdemei elismerésül a koronás arany érdemkeresztet kapta kitüntetésül, amit meg is érdemelt, mert még késő öregségében is tevékeny és munkás volt. 1904-ben megvalósította

egyik régi, kedves tervét, kezdeményezte és megalakította a Fogarasi Református Bornemissza Anna Nőegyletet, amelynek ügyeit nagy érdeklődéssel és örömmel vezette a legutóbbi időkig, amikor már a gyenge test nem birt az élénk szellemmel lépést tartani, míg végre kidőlt a tevékeny férfiú és befejezte szép és példaként tekinthető, eredménydus életét, 86 éves korában, csendesen végelgyengülésben elaludt.

Temetése f. hó 10-én, óriási részvét mellett folyt le. Dr. Konessey Béla ref. püspök maga óhajtott eltemetni, az ősz pátriárkát, papi kíséretével ide érkezett, elragadva, megrázva a gyászoló közönséget, szivigható beszédével. Nagy József esperes és a környékbeli papság, a más felekezeti egyházak, testületek, iskolák, notabilitások, az egész város óriási tömegben vettek részt a temetésben, elhalmozva koszorúkkal a ravatalt.

Az egyház külön gyászjelentést adott ki, gondoskodott a gyászszertartásról, a templomban volt a ravatal és onnét indult ki utolsó útjára, hivi seregétől követve és siratva, hogy a temetőkerthben, hivi porai mellett és között nyugodjék meg, a hosszú harc után.

Az áloottlelkű özvegyet vigasztalhatja az a tudat, hogy emberfeletti erővel követett el mindent, ami elképzelhető, hogy ápolja, megtartsa, amíg lehetséges és megédesítse, felderítse utolsó napjait, hiszen köztudomású önfeláldozása, neki és érte élt. Jó gyermekeit pedig vigasztalja atyjuk tisztas, szép, hosszú élete, — bizony mondom, kevés embert választ ki és szeret így az Ur!

Most révpartra ért! A tört hajónak roncsát eltemette bár az enyészet csendes tengere, de emléke sokáig fog élni közöttünk munkáiban, lelke pedig örökös lebeg kedves alkatasai felett!

Halmy Gyula.

A kereskedelmi- és iparkamara közgyűlése.

Az ujonan megalakult kamara múlt hó 30-án Paul Vilmos kir. tanácsos elnölete alatt első rendes teljes ülését tartotta meg. Elnöki megnyitójában arra utalván, hogy a mai politikai viszonyok közt az ország jövőjét alig képzelhetjük rózsás színűnek. Felémeltette az utóbbi évek azon törvényalkotásait is, amelyek a közgazdaság alakulására nagyobb befolyással bírnak, u. m. az Ausztriával megkötött kiegyezési szerződést, mely közgazdasági életünket legalább bizonyos időre veszélyes megrázkodtatások elől meg fogja óvni és mely akkor nyerendi a kívánatos kiegészítését, ha a közös jegybank

további fenntartása is hosszabb időre biztosítva lesz. — Az új iparfejlesztési törvény nagyjában egészében már bevált, ellenben a munkásbiztosító törvény nem elégítette ki a hozzá fűzött várakozásokat. Nagy izgalmat keltettek a kereskedők és iparosok köreiben az új adótörvények, miután tulságos terheket hártanak azokra, — az új ipartörvény megalkotását pedig az iparos közönség még mindig türelmotlenül várja; szintugy a Romániával való új kereskedelmi és vászerződés sincsen elfogadva a parlament által, a mit épp a mi kerületünk nagy hátránynak érez. Az élelmi szerek drágasága az egész országban aggasztó arányokat öltött, kereskedelmi mérlegünk is elég kedvezőtlen; az államvasutak jövedelme rendkívüli mértékben csökkent; a vasuti kocsihány állandó kalamitás; a munkásviszonyok egészségtelenek; a kőszénnek nehéz beszerzése is elég zavart okoz az ipari üzemnek. Hála istennek, legalább dus aratásnak nézhetünk eléjébe, melyből nagy áldást várhatunk az üzleti élet javulására. Elnök végül felkéri a kamarai tagokat, hogy az eddigi ügybuzgalommal és szakértelemmel jövőben is szenteljék erejüket a kamara feladatai megoldásának.

(Folyt. köv.)

H I R E K.

Dr. Werner Gyula üdvözlő távirata.

A fogarasi egyesült magyar pártnak közszeretethen álló jelöltje a távolban sem feledkezett meg hű magyar, szász és román választóiról. Dr. Werner Gyula f. hó 9-én a következő meleg hangú táviratban üdvözölte választóit:

Dr. Dániel Ödön pártelnök

Fogaras.

„Mégkérek, tudasd pártunk minden tagjával legbálásabb és legszívesebb köszönetemet. *Ügyünk nem bukott meg végleg, csak pár hónapig tartó rövid halasztást szenvedett!* Be fog bizonyulni hamar, hogy a békés lakosság lelkiismeretlen fellázításával, féktelen nemzetiségi terrorizmussal lehet ugyan mandátumot szerezni, *de azt megtartani nem lehet.* Sorra buktak más kerületekben a nemzetiségi tulzók, a kik az állam egységes volta és magyar nemzeti jellege ellen szelmalom harcot folytatnak. *Fogarast is visszahódítjuk tőlük!* Az utolsó szó itt is a *dicsőséges magyar zászló lesz!* Ellenségeink nem sokáig örvendezhetnek pirrhusi győzelmüknek. *Tartsátok össze addig is a pártot, forrjátok össze érzésben a polgársággal, a mely igaz magyar lélekkel egy szállyal velünk volt!*

Ápoljátok a testvéries érzést a fogarasi és sárkányi szászokkal, a kik nehéz napokban nemes becsületességgel és német hűséggel megállottak mellettünk! Világosságotok fel román ajku honfirtásainkat, *hogy nyelvüket, egyházait, iskoláikat mi tiszteletben tartjuk s hogy míg a saját vérükből való vér, neki vitte őket a csendőrpuskáknak, Reusornál és Illénynél egyedül én akadályoztam*

meg a vérontást. Mind egyenként és összesen köszönöm nektek mindazt, a mit közös ügyünkért tettetek! **Sohasem fogom elfelejteni áldozatkész hazafiságotokat!**

Dr. Werner Gyula

a fogarasi egyesült magyar párt
volt képviselőjelöltje.

Tekintettel arra, hogy közszeretethen álló jelöltünk sürgönye gyors elintézését kívánt, mindaddig, míg a fogarasi egyesült magyar pártok nagybizottsága e tárgyban megfelelően határozni fog, Dr. Dániel Ödön pártelnök f. hó 10-én a következő távirattal viszonzotta Dr. Werner üdvözlését:

„Dr. Werner Gyula

Budapest.

Pártunk minden tagja kitörő örömmel és a legnagyobb lelkesedéssel vette tudomásul meleg hangú távirati üdvözlését. Biztató szavaid felvillanyoztak bennünket. Erősen hisszük, hogy a magyarok Istene nem hagy el bennünket, hogy lelkes öszetartással sikerülni fog nekünk a magyar lobogót e kerületben diadalra juttatni. Tudjuk és érezzük, hogy ügyünk nem bukott el. A bukás fokozza összetartásunkat, fokozza lelki erőnket és mi edzett szívvel, nemes elszántsággal, megalkuvást nem ismerő harci kedvvel várjuk az új csatát.

A magyar állameszme, melyet oly ékesszólóan kirdettél közöttünk, nap-nap után visszhangzik szívünkben. Mint a régi végvárok elszánt seregei, állunk őrt itt a határszélen e nagy eszme szolgálatában és várjuk a vezért, ki ezt az elszánt sereget harcba vezesse. Kerületünk magyar szász és jóézésű román polgársága szeretettel, igaz rokonszenvvel beszél rólad és amióta eltávoztál körünkből, szászszorta nagyobb a szeretet és lelkesedés, mellyel nevedet körülveszik. Nem is csodálkozunk ezen.

Abban a küzdelemben, melyet együtt végigküzdöttünk, lelkünk összeforrott a tieddel. Ebben a küzdelemben megismertük nemes egyéniségedet, jellemi kiválóságodat, puritánságodat, politikai rátermettségedet és nem nyugszunk addig, míg Téged diadalszekéren vissza nem hozunk körünkre!

A Te neveddel kezdtük meg a harcot, a Te neveddel akarjuk azt dicsőségesen befejezni. Bizalmunk osztatlanul a Tied. Te vagy a vezér, a kire az új csatát és e kerület képviselőjét bizni akarjuk! Várunk, visszavárunk!

Fogadd mindnyájunk szeretetének és nagyrabecsülésének kifejezését.

Dr. Dániel Ödön,

„a fogarasi egyesült magyar-párt elnöke“.

— **Biról kinevezés.** A király Szóke János törvényszéki albirót törvényszéki biróvá, Verzár Viktor sárkányi aljárásbirót pedig kir. járásbiróvá nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Krausz Géza előpataki kereskedő vasárnap tartotta eljegyzését özv. Gersch Dávidné bájos leányával Paulával Kolozsvárt.

Minden valódi doboz 25 drbot tartalmaz
Minden tablettán rajta van e két szó

Vissza a hamisítványokkal, mert kártékonnyak.

Szereti egészségét?

Ki ne tudná, hogy utólérhetetlenül legjobb hashajtó a világhírű

PURGO-BAYER

Minden valódi doboz 25 drbo. tartalmaz
Minden tablettán rajta van e két szó

Vissza a hamisítványokkal, mert kártékonnyak.

— **Kiküldetés.** Major Károly dr. fogarasi áll. főgimn. igazgatót a vall. és közokt. miniszterium a marosvásárhelyi, Krebsz Ernő fogarasi főg. tanárt a medgyesi ág. hitv. ev. főgimnáziumhoz küldötte ki az érettségi vizsgálatokhoz. Major dr. igazgató 27, 28, 29, 30. Krebsz tanár pedig 26, 27 és 28-án lesz mint kormányképviselő távol Fogarastól.

— **Sztrájk** Olvasóink szíves elnézését kell kérnünk, hogy az elmúlt vasárnapon — 8 év óta először — lapunk nem jelent meg. A vidéki nyomdászok országsszerte sztrájkba léptek és a békés megegyezés az elmúlt vasárnapig nem volt lobonyoltható, ennél fogva kénytelenek voltunk a mulasztást elkövetni, amiért is ismételten szíves elnézést kérünk.

— **Érettségi.** Áll. főgimnáziumunkban június 2. és 3-ik napján folyt le az érettségi vizsgálat *Burián János* aradi kir. kath. főgimn. igazgató elnöksége alatt. A vizsgálatra kiállott 18 tanuló. Mind megfelelt. 2 jelesen, 6 jól és a többi egyszerűen éret.

— **Kinevezés.** Örömmel értesülünk, hogy *Dr. Ferenczy Károly* fogarasi járásbírói jegyzőt *Nyírászeredára* albirónak nevezték ki. Amilyen öröm, olyan lehangoló érzés is nyomul e hírre előtérbe társadalmunkban, mert amíg egyrészt a megérdemelt előhaladásnak örül *Ferenczy dr.* minden jóakarója — és ilyen nagyon sok van Fogarason — addig sajnálkozva veszi tudomásul az előlépéssel szükséges távozását Fogarasi magyar társadalmá, amelynek számottevő, tevékeny és közszertetben álló tagja volt *Dr. Ferenczy*. A magyar dalegylet lelkes alelnökét veszteti el benne, hangversenyeink műsorán pedig egy élvezetes számmal kevesebb lesz ezentul. Őszintén óhajtjuk, hogy új lakóhelyére szerencse és boldogság kísérje a rokonszenves kis családot.

— **Megint egy bojkott.** A képviselőválasztás alkalmából *Marginenben* történt szerencsétlenség halottait *Madácsy fényképész* szel levétették, képeket akarván róluk készíttetni. A lemez azonban véletlenségből leesett és eltört, így a kép nem volt elkészíthető. E miatt a románság nem pártolja *Madácsyt*, mi pedig ebből kifolyólag felszólítjuk a magyar és szász közönséget, hogy *Madácsy Gyula* fényképészt vegye szíves oltalmába és pártfogásába.

— **Figyelmeztető.** Mint a plakátokról olvassuk, a fogarasi függetlenségi kör e hó 19-én tartja nyári táncmulatságát, amelyet remélünk nem zavar meg a kedvezőtlen idő és bizonyára közönségünk pártolásával fog találkozni.

— **Német színészet.** Ugy halljuk, hogy *Modgyes Pál* színi vállalatot létesített, amelyben hat előadásra áthozta a nagyszabedű német színtársulatot és estéről-estére telt ház előtt játsszák a német színműirodalom értékeiből termékeit. Mindenesetre nagy hősiességet kíván e forró nyári estéken a kellemes szabad levegő helyett a színházba ülni, de hát különösen a németajku polgártársaink minden áldozatra készek és dicéretre méltó buzgalommal pártolják a színészeket.

— **Az áll. polgári leányiskola tanulmányi kirándulása.** A tantestület által a miniszteri rendelet alapján 5 évre megállapított

tanulmányi kirándulások és utazások sorozata a folyó tanévben befejezést nyert. Csúpan a székely fürdők megtekintése maradt a következő 5 évi ciklusra, mivel az ifjúsági előadást csak májusban tarthattuk meg s így nem maradt elég időnk nagyobb utazásra. A május 19-én tartott értekezleten elhatároztuk tehát, hogy június 8-án kirándulunk *Felekre*. Az elhatározást tett követte és legnagyobb örömünkre kiválóan jól sikerült a kirándulás. Gyönyörű idő kedvezett, az üveggyárban pedig javában folyt a munka. A tulajdonosok egyikének, *Fleissig Arnold* urnak lekötelező szíves kalauzolása és szakzerű magyarázata mellett mindent megfigyelt a növendéksereg. Elragadó látvány volt a fenséges, óriási park, melynek közvetlen szomszédságában, árnyas fák alatt fogyasztottuk el a *Nyilas Farkas* állomásfőnök ur szíves közbenjárásával megrendelt ebédet. Kitérő hangulat uralkodott kora hajnaltól hazaérkezésig a százat meghaladó társaságban, de az édes otthonban aznap alig maradt már idő a látottak elbeszélésére, mert az álom hatalmába ragadta kis tanítványainkat, hogy birodalmába megegyeszer bemutassa a tündérszép parkot nyíló virágaiban pompázó tulipánt fáival, százas fenyőivel, csobogó patakjaival s a természet sok más remek alkotásával. — A szász társaság megbízásából e helyen külön-külön és együttesen kifejezett hálás köszönetünket nyújtjuk *Nyilas Farkas* és *Fleissig Arnold* uraknak szíves fáradozásuk és jóságukért. — A fogarasi áll. polg. leányiskola igazgatósága.

— **Értesítés.** A fogarasi állami polgári leányiskolában az évvégi vizsgálatok a következő sorrendben tartatnak meg: június 17-én d. u. az izraelita, 18-án a többi vallásfelekezeti növendékek hittani vizsgája, ugyanazon nap d. u. francia nyelvi vizsgálat. Június 21-én d. e. az I., d. u. a II., 22-én d. e. a III., d. u. a IV. osztály vizsg., 23-án d. e. írásbeli, d. u. szóbeli magánvizsgálatok; 25-én d. e. 10 órakor záróünnepség. A vizsgálatok d. e. 8 és d. u. 2 órakor kezdődnek. Az írásbeli dolgozatok, női kézimunkák, rajzok és növény-gyűjtemények, valamint a női kézimunka tanfolyam kiállításai az osztályvizsgálatok napján tekinthetők meg a polg. leányiskola I. és IV-ik osztályában. A záróünnepséget a főgimnázium régi épületében tartjuk meg. A vizsgálatokra és a záróünnepségre a m. t. szülőket, gyámokat és a tanúgy barátait ez uton is tisztelettel meghívja Fogarason, 1910. évi június 9-én *Az igazgatóság.*

— **Nyilvános nyugtázás és köszönet.** A fogarasi magyar dalegylet folyó évi május hó 17-iki hangversenyén felülköttek: *Dr. Werner Gyula* 20, *Dr. Urdea György* 10, *Dr. Reisz Árpád*, *Lauritsch Manó* örökösai. *Steinburgi Pildner Victor* 5—5, *Dr. Rosenberger János* 4, *Schönberger Herman A.*—*Árpás*, *Hermann János* 3—3, *Héjas Pál*, *Dr. Hoohmann Nándor*, *Bodó Béla*, *Rosenbaum József*, *Szabó Elemér* 2—2, *Füzeséry F.*, *Péterffy Áron*, *N. N.* 1—1 kor. Összesen 68 koronát. Fogadják a mélyen tisztelt felülfizetők a dalegylet választmányának ezuton is leghálásabb köszönetét.

— **Az áll. főgimnáziumban az évvégi vizsgálatok sorrendje.** Jun. 16. csüt. 8—10. I—VII. Vallásstan. Elnökök és hitoktatók. 10—11. II—VII. Románnyelv. Major Károly

dr. igazg., *Papp János*, *Ambrózy Pál*. 11—12. III—VII. Gyorsírás. Major Károly dr. igazg., *Tas Kálmán*, *Fridrich András*. 7—12. IA. IV. V. Írásb. magánvizsga. d. u. 3—4. VII. Egészségtan. Major Károly dr. igazg., *Lesmann Henrik dr.*, *Tas Kálmán*. 4—5. I—VII. Ének és zene. Major Károly dr. igazg., *Albrich János*, *Papp István*. Jun. 17. péntek 9—11. II. Földrajz, természetrajz. *Vodrácska Vencel*, *Tas Kálmán*, *Nádasdi Dániel*. IV. Mennyiségtan, rajzoló mértan. *Fridrich András*, *Bausz Gyula*, *Reider Béla*. VI. Magyar, latin, német. Major Károly dr. igazg., *Babics Mihály*, *Krebsz Ernő*. IB. Magyar, latin. *Ambrózy Pál*, *Szentirmai Imre dr.*, *Papp János*. 11—1. IA. Szóbeli magánvizsgálat, d. u. 3—6. IV—V. Szóbeli magánvizsgálat. Jun. 18. 8-11. III. Magyar, latin, német *Szentirmai Imre dr.*, *Halmy Gyula*. *Fridrich András*. V. Természetrajz, mennyiségtan. *Ambrózy Pál*, *Tas Kálmán*, *Papp István*. VII. Görög, gp. irodalom, tört. *László Béla dr.*, *Papp János*, *Vodrácska Vencel*. IA. Számítan, rajzoló mértan. *Bausz Gyula*, *Nádasdi Dániel*, *Reider Béla*. d. u. 5. I—VII. Torna. Major Károly dr. igazg., *Albrich János*, *Fridrich András*, *László Béla dr.* 24. kedd 8—11. II. Magyar-latin *Fridrich Albert*, *Albert János*, *László Béla*. IV. történelem, természetrajz *Papp István*, *Babits Mihály*, *Tas Kálmán*. VI. Görögpótló irod. történet *Halmy Gyula*, *Ambrózy Pál*, *Vodrácska Vencel*. IB. Számítan, rajzoló mértan *Nádasdi Dániel*, *Bausz Gyula*, *Reider Béla*. 22. szerda 8—11. III. Földrajz, történet. *Halmy Gyula*, *Nádasdi Dániel*, *Szentirmai Imre*. V. Magyar, latin, német. *Ambrózy Pál*, *Babics Mihály*, *Krebsz Ernő*. VII. Mennyiségtan, természettan. Major Károly dr. igazgató, *Papp István*, *Bausz Gyula*. IA. Magyar, latin *Albert János*, *Papp János*, *László Béla*. 23. csütörtök 8—11. IV. Számítan, rajzoló mértan. *Albert János*, *Bausz Gyula*, *Reider Béla*. IV. Magyar, latin, német *Krebsz Ernő*, *Halmy Gyula*, *Fridrich András*. VI. Természetrajz, mennyiségtan *Babits Mihály*, *Tas Kálmán*, *Nádasdi Dániel*. IB. Földrajz, természetrajz *Papp István*, *Vodrácska Vencel*, *Tas Kálmán*. 24. péntek 8—11. III. Számítan, rajzoló mértan *Papp István*, *Bausz Gyula*, *Reider Béla*. V. Görög. irodalom, történet *László Béla dr.*, *Ambrózy Pál*, *Szentirmai Imre*. VII. Magyar, latin, német Major Károly dr. igazgató, *Krebsz Ernő*, *Albert János*. IA. Földrajz, természetrajz *Papp János*, *Vodrácska Vencel*, *Nádasdi Dániel*. d. u. 8. vegieges osztályozó értekezlet. 25. szombat d. e. 9. Zárótanácskozás. 29. szerda d. e. 9. Évvégi ünnepély, bizonyítványok kiosztása.

— **Évvégi vizsgálatok.** A helybelyi állami iskolában a f. évi évvégi vizsgálatok június hó 16-án tartatnak meg, mely alkalomra a szülőket és a fogarasi m. kir. áll. iskola tanúgye iránt érdeklődőket az iskola tanítótestülete tisztelettel meghívja. Sorrend: D. e. 8—10 óráig az I—II. osztály tantárgyából. Osztályvezető: *Jakab Margit* áll. isk. r. tanítónő; vizsgálobiztos *Simon Jenő* róm. kath. lelkész, g. tag. 10—12 óráig a III. osztály minden tantárgyából. Osztályvezető:

Ujdonság!

DUPLA HAJÓS VARROGÉPEK
még eddig nem létező és sehol nem kapható másutt, csak nálam a
Rüsselsheimi OPEL-GYÁR főraktárában:

BODOR BÉLA

varrogép, kerékpár és beszélőgép különlegességi üzletében
FOGARAS, Honvéd-utca 11. sz. (saját ház). Minden gépvásárló ingyen oktatásban részesül férfi- vagy női-szabászatban.

Ujdonság!

Horvát Anna h. tanítónő; vizsgálóbiztos Bedő Ferenc kir. jbiró, gondnoksági alelnök. D. u. 2—4 óráig a IV. osztály minden tantárgyából. Osztályvezető: Katona Márton r. tanító, h. igazgató vizsgálóbiztos dr. Kelemen Adolf főrabbi, g. tag. 4—6 óráig a V—VI. osztály minden tantárgyából. Osztályvezető: Gábor Dániel ig. tanító; vizsgálóbiztos Balla Károly ref. lelkész, g. tag. 17-én érsegi könyvecskék, írásbeli dolgozatok, női kézimunkák kiosztása s az isk. év ünnepélyes bezárása.

— **A tirannus.** Mint valami tirannus, úgy állt az elmúlt vasárnapon este felé a város bikája az utca közepén rémitgetve a városligetből hazaiyekvő közönséget, míg végre félóránál hosszabb idei veszteglés után megszabadult az ut és a feltartóztatott közönség tovább mehetett. Ez ugy-e bár nem jól van így?

— **Új nyomdahelység.** Örömmel hozzuk olvasóink szives tudomására, hogy régi, alkalmatlan nyomdahelyiségünk helyett új, tágas és világos helyiségbe tette át a nyomdát Thierfeld Dávid tulajdonos, ahol fokozottabb mértékben állhatunk a közönség szolgálatára.

— „**Savoy**“ nagyszállója Budapest, VIII. József-körút 16. a Nemzeti Színház közvetlen közelében. A főváros legszebb és legmodernebb szállódája. 120 szoba és szalon. Központi gőzfűtés, villanyvilágítás. Lift. Hidég és melegvíz minden szobában. Szobák 3 kor.-tól feljebb. Elsőrangú étterem.

— **Nyugtázás.** Az áll. főgimn. június 7-iki tavaszi mulatságán felülfizettek: Dr. Senchea János 9 K, Dr. Rosenberger János 8 K, Kovács János 7 K, Aladics Emil 6 K, Steinburgi Pildner Viktor, Schul Heinrich, Özv. Schul Józsefné, Hodis Gyula 5—5 K, Botta Anna, Pocol Sándor, Dr. Török János, Dr. Hámoszky Oszkár 4—4 K, Dr. Schul Albert, Dr. Major Károly, Fleissig Gyula, Szabó Józsa, Szabó Elemér, Hochmann Józsefné, Falk M. Rosenbaum Józsefné 3—3 K, Dr. Lesmann Henrik, Domány Arthur, Lux Irma, Kesztenbaum N-né, Hirsch N. kisasszony, Héjas Pálné, özv. Benedek Gyuláné, Hartmann Károlyné, Boér Ida kisassz., Dr. Darányi Kálmán, Bisztray József, Maron Józsefné, Riesz Elvin, Kohn Jenő, Taglieht László, Schul Hugó, Cirják N. Zankó Emil 2—2 K, Riszdorfer László, Balla Ákos Filipovics N., Halbreich Izidor, Várnai Sándor, Papp János, Herrchdorfer Izidor, Herrschdorfer Rezső, Pischl Olga, Zöldi József, Balla Károlyné, Renedek Arthur, Móre István, Dr. Kontesveller K., Filip Simon, Szenes Manó, Herszényi Imre, Zsombori Ignác, Deutsch Mórné, Gábor Mihály, Veszprémy K. Wenk Ilona, Dr. Szabó Richárd, Köntzey Margit, özv. Furka Adriánné, Krempels K. Izsáki Helén, Bács Károlyné, Freund Samu, Neumann Izsákné, Kincses E., Cinege Imréné, Vogel Idus, Mezi Gyula, Tiboldi Rózsika, Bisztray Károly, Fogarasi Balázs, Rades Teofil, Socolu András, Popa Oktávián, Sofonea Mátyás, Pria Valér, Hirschhorn Nándor, Nagy István, Deutsch Miklós, Trimbilas Gy., Kostend Vilmos, Neumann Vilmos, Rusz János, Takács Lajos, Hersch Mór, Turcu E., Faroga János 1—1 K, N. N. 70 fill. Összesen 180 K. 70 fill., amit ezuton nyugtáz és köszön a rendezőség. Továbbá legmelegebb köszönetét nyilvánítja Riszdorfer László és Zankó Emil uraknak, hogy a mulatságra szükséges szekereket, illetőleg fenyőgalyakat szivesek voltak rendelkezésükre bocsátani, Kovács Jánosné és Pischl Olga urnóknak,

kik kedves előzékenységgel voltak segítségükre a táncterem díszítésében. A júniális tiszta jövedelme a főgimn. harmoniumalapja javára 206 kor. 66 fill.

— **A m. kir. pénzügyminiszteriumnak** folyó évi május 14-én kiadott 52500 számú rendelete szerint a m. kir. adóhivataloknál a hivatalos órák köznapokon reggeli 8 órától délután 3 óráig, vasár és ünnepnapon pedig reggeli 9 órától déli 12 óráig tartanak. A pénztári órák, vagyis az az idő, mely alatt a be és kifizetések teljesítendőek, köznapon reggeli 9 órától 11 óráig tartanak. A birói letétek azonban a hivatalos órák egész időtartama alatt elfogadandók. Augusztus 20-án (Szent István napján) és december 25-én (karácsony első napján) hivatalos órák egyáltalán nem, husvét és pünkösd első napján pedig csak akkor tartanak, ha ezen napok a hó első vagy második vagy utolsó napjára esnek.

— **Kamarazenehangverseny.** Albrich J., Dr. Ferenczy K., Heller F., Lienert J., Nádasdi D., Dr. Negrea K., Papp J. úrakból alakult kamarazenekör f. hó 20-án hétfőn d. u. 6 órakor a főpimnázium zenetermében kamarazenehangversenyt rendez a főgimnáziumi ének- s zenealap javára, melyre a kamarazene barátjait tisztelettel meghívja. Előadásra kerülnek s következő művek: 1. Mozart: Gmoll zongoranégyes. 2. Schubert: Es-dur vonósvégyses. 3. Beethoven: V. szinfónia. Belépő-díj a jótékony célra tekintettel — személyenként 1 K. Külön meghívókat nem bocsátunk ki.

△ **Röpögős cseresznyét és egrest** étkezésre és befőzésre; ugorkát, tököt, zöld babot, karalábét, cukorborsót, kelkáposztát és új burgonyát vegyesen vagy egyenként 5 kilogrammos postakosaraként 2 kor. 40 fillér, ismét eladónak előnyarájlat. Savanyított, hófehér káposztát mázsánként hasábbal 8 K-ért szállítja Gyümölcskivitel 24. Csongrádról. Ugyanott házilag kezelt, kétszer szűrött fajbork 100 literenként felelőség mellett kölcsön hordóban 34 koronáért.

Hirdetések.

Ujdonságok! PANAMA KALAP krep-papirból Ára 50 fill. BREDOL LÉGYFOGÓ. Ára süveggel 24 fill., süveg nélkül 12 fill. Kaphatók: THIERFELD DÁVID könyvkereskedésében.

Két havi időre terjedő Dilletáns Curzst 1910. július 1-től kezdve olaj- és aquarell festésre — selyem, bársony, fa és szövetre, úgy bársony és faégetést könnyű szerrel megtanít. Érdeklődők mielőbb kéretnek jelentkezni. **Chapó Hajnalka Vértér,** a Stoff-féle házban I. emelet.

Conservatoriumi alappal könnyű és gyors elsajátítás mellett zongora órát ad **Chapó Hajnalka Vértér,** a Stoff-féle házban I. emelet.

Telefon bevezetését a papírmalomba van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni. **RÉZER A.** bérli.

ÉRTESÍTÉS. Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy Fogarason, a Toma-féle házban **fogászati műtermet** nyitottam e kornak megfelelő legmodernebb berendezéssel. Összes operációk fájdalom nélkül. Specialista aranyfogak- és aranyszájpadlásokban. Mérsékelt árak. Tíz évi jótállás. **Aldon Leo D.** fogász. Volt asistens és vezető Bécs és Berlin legelőkelőbb műtermeinek.

Üzlet helyiség kiadó. Teleki-utca 9. szám alatt.

Csödötmegeledési hirdetemény.

Közhirre teszem, hogy vagyombukott Streza Traian cég, volt fogarasi kereskedő csödötmege, mely áll a csödletárban felvett és jelenleg meglévő 15946 korona 1 fillér becsértékű árukészlet és 571 korona 90 fill. becsértékű üzletberendezésből, a csöd választmányának folyó évi június hó 7-én hozott határozata folytán zárt ajánlatok melletti versenytárgyalás útján el fog adatni.

A zárt ajánlatok Dr. Steinhart Samu, brassói ügyvéd kezéhez adandók be.

A versenytárgyalás 1910. évi június hó 25-ik napjának d. u. 3 órakor fog megtartatni dr. Steinhart Samu, brassói ügyvéd irodájában,

Az ajánlatot tevők kötelesek a becsérték 10%-át bánatpénzül készpénzben letenni. A csöd választmány a beérkező ajánlatok elfogadása tekintetében fentartja magának a szabad választási jogot.

A csöd választmány sem az áruk mennyisége, sem az azok minősége iránt szavattosságot, avagy felelősséget nem vállal.

A csödötmege egy tömegben fog eladatni.

Vevő köteles a vételárat azonnal készpénzben kifizetni és a kincstári illetéket hordozni, köteles továbbá a megvett csödötmeget elszállítani és az üzleti helyiséget folyó évi június hó végéig kiüríteni.

A csödletár a brassói kir. törvényszéknél, vagy alulirotnnál, az áruk pedig az üzlethelyiségben Fogarason, minden nap megtekinthetők.

Fogarason, 1910. június 7.

Dr. Pandrea Liviusz,
ügyvéd, mint vb. Streza Traian
csödötmege gondnoka.

Hirdetemény.

Közhirre tesszük, hogy az Erdély-Délvidéki vasutakon f. évi június hó 1-én új személydijszabás lép életbe, mely által a nevezett vasuton 1907. évi szeptember hó 1-től érvényes személydijszabás, valamint az ehez kiadott I. pótlap, továbbá a fogaras—brassói h. é. vasuton az ósínka—homoródvölgyi vonalra az megnyitása napjától életbelépett személydijszabás érvényen kívül helyeztetik.

A menetárak a kifüggesztett menetdíjtáblákból kivehetők.

Az új menetdíjszabás a magyar királyi államvasutak díjszabás-elárusító irodájában (Budapest, VI., Csengery-utca 33. szám) 20 fillérért lesz kapható.

Budapest, 1910. május hó.

Az igazgatóság.

A „Hirdetemény“-nyel kapcsolatban Fogaras állomásra érvényes mérsékelt áru nettérti jegyek a következők:

Fogarasi—Brassói és vissza II. oszt. 7, III. oszt. 4.70 fill. Alsóárpás-, Ósínka és vissza II. oszt. 1.60. III. oszt. 1.10 fill. Sárkány és vissza II. oszt. 1.10, III. oszt. 70 f. Újsínka és vissza II. oszt. 2.20, III. oszt. 1.40 fill. Vád és vissza II. oszt. 1.40, 90 fill. Nagyszében és vissza 8.10, III. oszt. 4.60 fill.

Ezen jegyek egy napig érvényesek, felsőbb kocsiosztályban azonban még ráfizetés mellett sem használhatók.

Az egy napig érvényes jegyek érvénytartama a jegyváltást követő napon éjfélkor

jár le. Szomszédos forgalmi zónában kiadott menettérti jegyekkel az utazás félbe nem szakítható.

A 4—10 éves gyermekek következő kedvezményben részesülnek: két gyermek egy egész menettérti jeggyel utazhatik; egy gyermek a II. osztályban egy egész III. osztályu menettérti jeggyel, a III. osztályban pedig egy felnőttel együtt egy egész II. osztályu jeggyel. Fél vagy mérsékelt áru jegy váltására jogosító igazolvány alapján menettértijegy nem váltható.

A menettértijegyek átruházása tilos.

Szenes,
állomásfőnök.

A fogarasi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságtól.

Sz.: 3552—1910. tkvi.

Hirdetmény.

Bethlen községre nézve az 1892. XXIX. t.-c. értelmében a tényleges birtoklások tulajdonjogának a telekkönyvbe való bejegyzése és a telekkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztétlen ez azzal a felelősséggel tétetik közzé:

1., hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-c. 15. és 17. §-ai alapján ideértve e §§-oknak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ában és az 1891. XVI. t.-c. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t.-c. 7. a) és az 1891. évi XVI. t.-c. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t.-c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis 1910. december hó 15-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtják be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak harmadik személynél, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett hátrányára nem szolgálhat:

2., hogy mindazok akik az 1886. évi XXIX. t.-c. 15. és 18. §§-ainak eseteiben — ide értve az utóbbi 7-nek az 1889. évi XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogainak bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1910. évi december hó 15-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog:

3., hogy mindazok akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás, és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik ide értve azokat is akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzést sérelmesnek találják e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket e telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1910. évi december hó 15-ik napjáig bezárólag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után az említett bejegyzések csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg. — Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz, egyszerűsített egyszerű másolatokat is csatolják, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi bíróságnál átvehetik.

Fogaras, 1910. évi május hó 24-én.

A kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság.

Dr. Virágh Károly,
kir. járásbíró.

A kiadvány hitelül:

Ürmösy,
kir. telekkönyvvezető.

BOLINDER

:: NYERSOLAJMOTOROK ::
NYERSOLAJLOKOMOBILOK

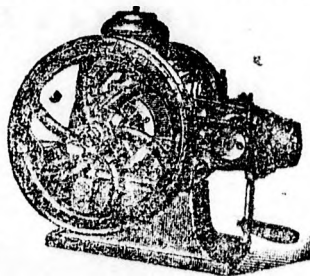
csak

SZABÓ EMIL és Tsa cégnél

Budapest, V., Ferenc-József-tér 6. szám.
(Gresham-palota, a lánchíddal szemben) kaphatók.

Sürgöny-
cim:

Szabóék
Budapest.

Telefon
76—48.

SZIVÓGÁZMOTOROK. BENZINMOTOROK.
CSÉPLŐGÉPEK. MALOMBERENDEZÉSEK.

! Árjegyzék ingyen és bérmentve. !

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására juttatni, hogy nagy készletem következtében kitűnő minőségű boraimat mai naptól kezdve leszállított árak mellett mérem ki.

Gyóroki asztali bor literenkint 80 fill.

Mihályfalvi csemege bor „ 1 kor.

Mihályfalvi igen finom csemegebor liter. K. 1.20

A nagyérdemű közönség szives pártfogásába ajánlja magát

kiv. tisztelettel

Kohn Sámuel,

„Transsylvania“ szálloda
vendéglős.

Legnagyobb kitüntetés. Arany államiérem. „Nürnberg 1906“

Legnagyobb kitüntetés. „Grand Prix“ St. Louis 1904.

ELISMERT LEGHIRESEBB
CSÉPLŐRÉSZLETEK
TELJES JÓTÁLÁSSAL
ÜZEMBEN
BÁRMIKOR
MEGTEKINT
HETŐK.

ELSŐRENŐ
SZIVÓGÁZTELEPEK
ÜZEMKÖLTSÉG.
LŐERŐ ÓRÁNKINT
KB. 1½-2 FILLÉR
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.
ÁRJEGYZÉK INGYEN.

HERKULES MOTOR VÁLLALAT
BUDAPEST V. VACZI-UT 30.

Felhívás.

Ezennel tudatom a t. c. helybeli és vidéki közönséggel, hogy f. évi május hó 25-től kezdve, Fogarason, Vártér 44. sz. a. a Borsai Ferenc vegyeskereskedő-féle házában egy

Mérlegjavító és
hitelesítő intézetet

nyitottam, hol elvállalok mindenféle új mérlegek elkészítését, valamint mindennemű javításokat, szolid árak mellett.

Tisztelettel

Widmann Pál,

első brassói mérleg- és súlykészítő.

Egy rossz gyomor !! mitsem bír el !!

és ennek állandó következményei: étvágytalanság, gyomorfájás, rosszullét, emésztészavarok, fejfájás stb. Ellene :: biztos segítyt nyújtanak ::

KAISER
FODORMENTA KARAMELLÁI.

Orvosilag kipróbálva!

Éltető hatásos, emésztést elősegítő és !! gyomorerősítő szere. !!

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Hermann J. P., Dr. Kontesveller K., Steinburgi Pildner F. urak gyógyszer-tárában.

Mélyfúrások
LAPP HENRIK-féle
Mélyfúrások, Bányatelepek és Mélyművek Magyar R.-T.

Iroda: V., Báthory-utca 3. BUDAPEST Gyár: X., Kőbányai-út 45.
Telefon 114—16. Telefon 157—72.

A munka szakszerű kivételért még a legnagyobb mélységnél is a legmesszebb menő szavatosság vállalatik.

Kütfúrások

Az Olla több mint 2000 orvos által legmegbízhatóbbnak ajánlva.

Szakorvosok által megvizsgálva és legjobbnak minősítve. Két évi jótállás. Ára tucatonként 4, 6, 8 K.

Kapható az ország minden gyógyszerárán és jobb drogeriákban.
FOGARASON: Steinburgi P. Frigyes, Hermann J., és Dr. Kentesveller Károly urak gyógyszerárán.

Követelje azonban, hogy szállítója önnek csakis »OLLA«-t adjon és ne engedjen magának csekélyebb értékű utánzatot, mint ép oly jót feldicsérni.

Az elárutóhelyek kimutatását, árjegyzékét és eredeti propaganda reklámot ingyen küld az OLLA gummigyár Wien, I/184, Praterstrasse 57. Eredeti mintagyűjtemények 12 darab Kor. 5 —

Czell Frigyes és Fiai

bortermelők és bornagykereskedők, MEDGYES.

Legjobb beszerzési forrás valódi erdélyi természetadta tiszta
!! HEGYI BOROKBAN. !!

Hordókban és palackokban!

:: KITÜNŐ SAJÁT TERMESÜ ÉS VÖROS BOROK. ::

Hirdetések

jutányos áron felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

Két jó házból való fiu
tanulónak felvétetik

THIERFELD DÁVID

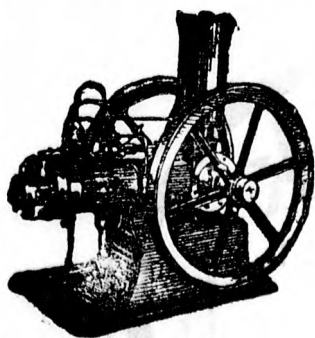
könyvnyomdájában és könyvkereskedésében.

Egy butorozott különbejáratu szoba
azonnal kiadó. — Bővebbet
SCHUL BÉNINÉL, Görög-utca 30. sz.

CLIMAX

NYERSOLAJ-MOTOROK
:: ÉS LOKOMOBILOK ::

Legjobb és legolcsóbb hajtóerő mezőgazdasági és ipari célokra.

NINCS ROBBANÁSI VESZÉLY!

se pénzügyről elfenőzés.

Elsőrangú referenciák.

Bachrich és Társa

BUDAPEST :: WIEN :: HAMBURG.

MOTORGYÁR

Wien, XIX/6, Heiligenstädterstrasse 83.

Magyarországi mintaraktár és iroda:
BUDAPEST V., Szabadság-tér 17. (Tözsde-palota)

Figyelem!

Figyelem!

Özv. Engel Vilmosné

gőzerőre berendezett festő- és vegyi tisztító intézete, FOGARASON.

Elvállalja:

téli kabátok, felöltök, női- és férfiruhák, egyenruhák és keztyűk vegyi tisztítását és festését. A ruhaneműek felbontatlanul, béléssel együtt festetnek és tisztítottak. A vasalás a tisztításhoz és festéshez hozzátartozik.

Pontos és gyors kiszolgálásról mindenkit biztosítva, támogatást kér:

Özv. Engel Vilmosné.

Fiókküzetek: Nagyszeben, Brassó és Köhalom.

Házasulandók figyelmébe!

Jegygyűrűk,
nászajándék-
tárgyak!

Részletfizetésre

A legelőnyösebb
bevásárlási
forrás!

OMEGA órák, arany, ezüst és acélban.

SCHAFFHAUSENI órák,
arany- és ezüstben. — BIZONYÍTVÁNYOKKAL ELLÁTVA!

Nagy választék:

Arany-, ezüst- és China-ezüst tárgyakban. Űtő- és ébresztő órák. Grammotonok és lemezek a legújabb főlvételekkel.

ROSENBAUM JÓZSEF,

ékszerész és műorás üzletében szerezhető be.

FOGARAS — Ferencz József-tér 17. szám.